

HRVATSKI VOJNIK

Broj 125. Godina IV. 2. ožujka 2007.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79 • SIT 40,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330-500X

9 771330 500003

Nabava novih vozila u MORH-u i OSRH-u

Modernizacija je već počela

BOGOTA

Novi porez - jača vojska i policija

Kolumbijska vlada je odobrila četverogodišnju investiciju od 3,7 milijardi dolara u svrhu modernizacije i brojčanog povećanja oružanih snaga i policije. Tim novcem će se nabaviti novi avioni i helikopteri, bit će modernizirane fregate i podmornice, a u službu će još 38 000 vojnika i policajaca. Novac će biti osiguran posebnom poreznom stopom koja pretežno zahvaća bogate pojedince i tvrtke.

WASHINGTON

Za Medalju časti - nikad kasno!

Iako mu Medalju časti uručuje sam američki predsjednik George Bush, glavna uloga na ovoj fotografiji svakako pripada Bruceu Crandallu. Najviše američko priznanje ovaj je umirovljeni pukovnik zaslužio još u studenom 1965., tijekom bitke u dolini la Drang. Tada je upravljući helikopterom poduzeo 14 spasilačkih i opskrbnih misija. Na taj način spasio je živote mnogih pripadnika 1. bojne 7. konjičke pukovnije koje su okružili pripadnici vojske Sjevernog Vijetnama.

LONDON

Manje u Iraku, više u Afganistanu

MoD UK
na oko 7700. Također, Browne je istom prilikom izrazio i razočaranje što ostale članice NATO-a neće postupiti slično. "Kad je riječ o zahtjevnijim zadaćama i opasnijim dijelovima Afganistana, samo mi i mali broj ključnih saveznika spremni smo ići naprijed. Zato smo i odlučili tamo poslati dodatne snage", rekao je Browne. Inače, ministrova objava stigla je manje od tjedan dana nakon što je premijer Tony Blair objavio da će u sljedećim mjesecima iz Iraka biti povučeno 1600 Britanaca.

WASHINGTON

Zbrinjavanje osoblja i uništavanje oružja

U organizaciji NATO-a i američkog Državnog tajništva u glavnom gradu SAD-a je 22. i 23. veljače održan seminar čije su dvije glavne teme bile preobuka bivšeg vojnog osoblja i sigurno uništenje zastarjelog oružja i streljiva. Na seminaru su sudjelovali stručnjaci iz 43 zemlje (NATO i PzM) i međunarodnih organizacija. Raspravljali su i o posebnim zahtjevima koji se postavljaju pred države NATO-a i PzM-a kad je riječ o projektima NATO-ovog Fonda vjere u mir. Fond inače pruža praktičnu potporu obrambenim reformama, uništenju naoružanja i zbrinjavanju bivših pripadnika vojski koje se u skladu s reformama smanjuju.

BATAJNICA

Zbog PDV-a na čekanju

Prilikom posjeta Zrakoplovnom zavodu "Moma Stanojlović" u Batajnici, srpski ministar obrane Zoran Stanković je izjavio da se remont aviona MiG-29 obavlja u predvidenom roku. Njime bi te letjelice srpske vojske trebale biti prilagođene NATO-ovim standardima. Nakon demontaže u spomenutom zavodu, avioni će biti poslati u Rusiju na remont. Za to su osigurana sredstva iz Nacionalnog investicijskog plana, a za petu letjelicu se još čeka. Problem je što je za remont plaćen i PDV (oko 4,1 milijuna eura), pa za još jedan avion treba osigurati dodatna sredstva. Prve dvije dvadesetdevetke trebale bi biti potpuno završene do kraja ove, a druge dvije do kraja sljedeće godine.

FRIEDRICHSHAFEN

Pokretne ambulante za Nijemce

Tvrtka EADS je od njemačkog Federalnog ureda za namjensku tehnologiju i nabavu dobila narudžbu za dostavu 30 zaštićenih stanica za spašavanje. Zapravo je riječ o kontejnerima u kojima se može pružiti medicinska pomoć ozlijedenim i ranjenim vojnicima, i to u najboljim medicinskim i higijenskim uvjetima. Dugački su oko sedam metara, lako prijenosni, a bit će i učinjeni otpornim na balističke projektilne. Stanice će prvenstveno biti na raspolaganju postrojbama koje djeluju u vojnim misijama izvan Njemačke.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morf.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@morf.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@morf.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić,
Milenka Pervan Stipić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Nabava novih vozila u MORH-u i OSRH-u**

Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006.-2015. godina definirana je potreba OSRH za vojnom opremom u što se ubraju i nebojna motorna vozila. Tijekom 2006. ukupno je nabavljeno 152 (raznih vozila, terenskih, teretnih i osobnih...).

Strana 4**Predstavljamo satnicu Veru Musil, dr. med., časnici za obuku u Središtu za međunarodne vojne operacije**

Naši medicinski djelatnici već nekoliko godina aktivno sudjeluju u mirovnim misijama i to kako UN-ovim tako i u misiji ISAF. A jedna od prvih, bila je satnica Vera Musil, dr. med., časnica za obuku u Središtu za međunarodne vojne operacije

Strana 12**Projekcija dokumentarnih filmova o dvjema stradalnicama Domovinskog rata**

Dvije tragične sudbine inspirirale su dvojicu autora da snime dva dokumentarna filma s istom tematikom, a ratne tragedije dviju žena i majki, iako vrlo specifične, simbolično su prikazale sudbinu mnogih stradalnika u Domovinskom ratu

Strana 13**Laki borbeni avioni**

Laki borbeni avioni već dugo vremena imaju veliku ulogu u djelovanju protiv krijumčara droge i raznih pobunjeničkih snaga. Tehnologija mrežnog prijenosa podataka u realnom vremenu mogla bi od njih u najskorije vrijeme učiniti ubojito oružje u borbi protiv islamskih terorista uz istodobno znatno smanjenje troškova borbenih djelovanja

Strana 22

Naslovnicu i fotografiju na 28. strani snimila Mirela DASOVIĆ

Nabava novih vozila u MORH-u i OSRH-u

Modernizacija je već počela

Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006.-2015. godina definirana je potreba OSRH za vojnom opremom u što se ubrajaju i nebojna motorna vozila. Tijekom 2006. ukupno je nabavljeno 152 (raznih vozila, terenskih, teretnih i osobnih). Od toga je za 76 vozila sklopljen Ugovor o dugoročnom najmu (popularni *leasing*). U procesu opremanja maksimalno će se koristiti domaćim razvojnim i proizvodnim potencijalima, u skladu s mogućnostima i razinom tehnološkog razvoja gospodarstva u Hrvatskoj.

— Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN —

Nije tajna da se u MORH-u i OSRH-u trenutačno na operativnoj uporabi nalazi veliki broj motornih vozila koja zbog svoje namjene, velikog broja različitih marki i tipova, godina starosti i istrošenih resursa ne odgovaraju sadašnjim i budućim potrebama OSRH. Prosječna starost im je 11 godina. Nadamo se da se nitko neće naljutiti ako kažemo da su neka od njih već ozbiljni kandidati za izložak u zagrebačkom Tehničkom muzeju.

Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006.-2015. godina definirana je potreba OSRH za vojnom opremom u što se ubrajaju i nebojna motorna vozila. Za provedbu opremanja zadužena je MORH-ova Služba za prijam i potporu, a ljubaznošću njezinog načelnika, brigadira Zdravka Pave-

■ Radi izbora optimalnog vozila za pojedine aktivnosti pripadnika OSRH, početkom 2005. godine započelo se s procesom usuglašavanja potreba i taktičko-tehničkih zahtjeva za vozila

liča, dobili smo opsežan uvid u aktualne procese nabave. Možemo reći da se u protekloj godini spomenuto opremanje itekako zahuktalo: tijekom 2006. ukupno je nabavljeno 152 (raznih vozila, terenskih, teretnih i osobnih. Od toga je za 76 vozila sklopljen Ugovor o dugoročnom najmu (popularni leasing).

Pogled na ovaj popis vozila sugerira da će se u obnovi vozognog parka MORH-a i OSRH raditi isključivo o kupovini stranih gotovih proizvoda. No, to nije točno, a osobito će se to pokazati prilikom budućih nabava. Naime, u procesu opremanja vojnom opremom maksimalno će se koristiti domaćim razvojnim i proizvodnim potencijalima, u skladu s mogućnostima i razinom tehnološkog razvoja gospodarstva u Hrvatskoj. Ta činjenica dobiva na važnosti kad se spomene da udio dodatnog opremanja vozila dosegne i dvostruko veću cifru od "gole šasije" koja će se dobivati od stranog nabavljača. Dakle, većina novca će "ostati u Hrvatskoj". Pri nabavi iz uvoza prednost će se davati suradnji sa stranim tvrtkama sa zajedničkim razvojnim i offset programima.

Pravi posao tek predstoje, no možemo slobodno reći da je s 2006. i spomenutom nabavom 152 vozila modernizacija već počela. Sve je krenulo ovako: Odjel prometa Službe za prijam i potporu u suradnji sa OSRH izradio je dio taktičko-tehničkih zahtjeva koje moraju zadovoljavati nebojna motorna vozila koja su nabavljena, ili su u procesu nabave i čija nabava je planirana DPR-om (2006.-2015. godina).

Radi izbora optimalnog vozila za pojedine aktivnosti priпадnika OSRH, početkom 2005. godine započelo se s procesom usuglašavanja potreba i taktičko-tehničkih zahtjeva za vozila održavajući niz radnih sastanaka na kojima su usuglašene okvirne potrebe OS RH, ali i značajke koje vozila moraju zadovoljiti kako bi se dane zadaće mogle uspješno provesti. Osim predstavnika Uprave za materijalne resurse, radnim sastancima nazočili su predstavnici J3, Operativne Uprave GS-a OS-a, J4, Uprave za logistiku GS-a OSRH, Zaposjedništva HKoV-a, Zaposjedništva HRZ-a, te predstavnici rodova borbene potpore HKoV-a, s namjerom

■ U cilju izbora optimalnog vozila, Služba za prijam i potrebu je obavila niz sastanaka s predstvincima generalnih zastupnika u RH proizvođača vozila kako bi se upoznala s njihovim proizvodima, odnosno mogućnošću da udovolje zahtjevima OSRH, napomenuo je brigadir Zdravko Pavelić

dobivanja zahtjeva od krajnjeg korisnika vozila. Također, uzeta su u obzir i zapažanja stručnih timova koji su provodili testiranja vozila.

Na sastancima se došlo do zaključka kako je vozila nužno podijeliti na nekoliko kategorija, ali i izvedbi, kako bi se postrojbe OSRH opremile primjerenim vozilima u pogledu tehničkih značajki. S tim u vezi usuglašena je sljedeća podjela: osobno terensko, lako terensko vozilo sa zaštitom, kamioni (laki, srednji i teški), tegljači, cisterne i specijalna vozila (HRZ-a, HRM-a i rodova borbene potpore). Također, dogovorena je izvedba vozila sa zadaćama za koje su namijenjeni, i to: vojna izvedba za operacije u Afganistanu (mogućnost zaštite), militarizirana za potrebe na području RH, a koja zahtijevaju visoku prohodnost te komercijalna izvedba za logističke potrebe na području RH koji ne zahtijevaju dodatne zahtjeve. Prilikom definiranja spomenutog uzeti su u obzir podaci o opremanju drugih oružanih snaga te iskustva naših snaga u međunarodnim operacijama, osobito je uzeta u obzir činjenica kako je nužno da vozila za koja se predviđa korištenje u međunarodnim operacijama (Afganistan) imaju mogućnost zaštite kabine (protubalistička i protuminska), odnosno posade vozila. U cilju izbora optimalnog vozila, Služba za prijam i potrebu je obavila niz sastanaka s predstvincima generalnih zastupni-

ka u RH proizvođača vozila kako bi se upoznala s njihovim proizvodima, odnosno mogućnošću da udovolje zahtjevima OSRH. Nakon svih tih aktivnosti odlučeno je da se tijekom 2006. godine nabave vozila koja spominjemo u posebnim dijelovima članka.

Naravno, u paketu sa svime išla su i pitanja održavanja vozila, kao i ljudstva koje će ih rabiti i održavati. Dobavljači su se ugovorima o nabavi vozila obvezali da će omogućiti obuku dјelatnika OSRH u svojim servisima, kako bi bili sposobni održavati nabavljena vozila, te su dali jamstvo u trajanju od 12 i 24 mjeseca na sve opravdane reklamacije kupca, koje će otkloniti o svojem trošku. Isto tako su se obvezali da će omogućiti obuku vozača MO-a i OSRH. Spomenuto se odnosi na laka terenska vozila sa zaštitom. Vezano za vozila koja su nabav-

ljena ugovorima o dugoročnom najmu, vlasnik vozila (*leasing kuća*) se ugovorom obvezao snositi sve troškove redovnih i izvanrednih servisa za vrijeme trajanja, tj. četiri godine ili 120 000 km. (To se ne odnosi na kvarove koje su pripadnici MO-a i OSRH prouzročili nesavjesnim upravljanjem vozilom.). ■

NABAVA U 2006. GODINI

U 2006. godini za nabavu vozila utrošeno je 43.301.070,88 kn. U ta utrošena sredstva uračunan je i leasing.

Slijedom toga u 2006. godini proveden je postupak nabave vozila, te su nabavljene vozila sljedećih proizvođača:

- MERCEDES-BENZ; 32 KOM
- VW; 16 KOM
- AUDI; 10 KOM
- ŠKODA; 50 KOM
- NISSAN; 10 KOM
- TOYOTA; 14 KOM
- OPEL; 10 KOM
- JUGENHEINRICH; 10 KOM
- IVECO; 5 KOM - isporuka 2007.
- TOYOTA; 8 KOM - isporuka 2007.

Potpisan Memorandum o suradnji s Ministarstvom obrane SRNJ

U Ministarstvu obrane RH pomoćnik ministra za materijalne resurse Ivo Bačić 23. veljače primio je u posjet veleposlanika Savezne Republike Njemačke Nj. E. Hansa Jochena Petersa, te vojnog izaslanika Savezne Republike Njemačke pukovnika Burharda Kühnapfela.

Tom prigodom, potpisani je Memorandum o suradnji na području obrambene tehnologije između ministarstava obrane Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke. Tekst sporazuma otvara novo područje suradnje - područje obram-

bene tehnologije za koje postoji obostrani interes. Sporazumom je predviđeno formiranje zajedničkog tijela pod nazivom Zajednička koordinacijska skupina koja će raspravljati o svim pitanjima iz područja obrambene tehnologije.

Plan obrambene suradnje za 2007. godinu predviđa organizaciju prvog susreta navedene skupine koja bi se trebala održati u SR Njemačkoj tijekom godine. Potpisivanje Sporazuma još je jedan doprinos intenziviranju suradnje sa Saveznom Republikom Njemačkom.

SOJI

U SzOP-u Koprivnica prijam kandidata za djelatnu vojnu službu

U Središtu za obuku vojnika Koprivnica 19. veljače obavljeno je potpisivanje ugovora s kandidatima za prijam u DVS na vojničke dužnosti.

U tijeku je provedba 9. kampa TVO obuke, a u SzOP-u Koprivnica obuka se provodi od 6.kampa. U uvodnom dijelu svečanosti svim kandidatima se obratio zapovjednik Središta pukovnik Nenad Barić i zapovjednik satnije satnik Damir Ostriž. Zapovjednik satnije i prvi dočasnik nnr Dalibor Bošnjak upoznali su vojnikinje i vojnike sa zadaćama koje ih očekuju u skladu s Planom i programom TVO-a za prijam u DVS. Obuka će trajati četiri tjedna, a provoditi će je instruktori koji su imali iskustva u najzahtjevnijim zadaćama. Potpisivanju ugovora nazočili su i predstavnici Ministarstva obrane, Glavnog stožera OSRH i Seleksijskog središta koji su kandidatima uputili i čestitku sa željom da kamp seleksijske obuke uspješno završe.

Zanima me rad u vojsci kao profesionalnog vojnika te kolika je godišnje potražnja za vojnicima, koliki je to broj, te kakve sve dokumente moram imati za prijavu. Znate li otrprilike kad izlazi natječaj u 2007. godini?

U svezi s upitom o prijamu u djelatnu vojnu službu izvješćujemo vas da je postupak primanja osoblja u skladu sa smjernicama Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga RH 2006-015 (NN. br. 81/06) kontinuiran proces koji traje neprekidno pa tako i u 2007. godini.

Uvjeti za prijam u djelatnu vojnu službu normirani su odredbama članka 19, 20, 21, Zakona o službi u OSRH (NN. br. 33/02, 58/02, 175/03, 136/04) koje osoba za prijam mora ispunjavati, a između ostalih uvjeta ističemo da osoba mora imati reguliranu vojnu obvezu u postrojbama OSRH te da nije starija od 27 godina.

Glede dokumentacije u svezi s prijamom u djelatnu vojnu službu i ostalih pojašnjenja podnositelj upita može se обратiti osobno Seleksijskom središtu za odarbiti u djelatnu vojnu službu u vojarni "Croatia" (ili na tel. 01 / 3718-064)

PERSONALNA SLUŽBA

*Svoje upite možete slati na
e-mail: hrvojnik@mohr.hr ili na
fax: 01 / 4551- 852*

U RACVIAC-u održan seminar o terorizmu

Suradnjom protiv terorizma

Svrha seminara bila je istaknuti i promovirati važnost i nužnost suradnje među državama protiv terorizma, pojasniti vezu između ilegalnog trgovanja oružjem, drogom i terorizma te istaknuti važnost sigurnosti granica za bolje sigurnosno okruženje

Katarina ANDRIĆ, snimila Mirela DASOVIĆ

Suradnjom protiv terorizma - izazovi u sigurnosti i kontroli granica, nedopuštena trgovina oružjem i modeli suradnje među zemljama bila je tema seminara koji se u organizaciji RACVIAC-a održao od 19. do 23. veljače u vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju.

Svrha seminara bila je istaknuti i promovirati važnost i nužnost suradnje među državama protiv terorizma, pojasniti vezu između ilegalne trgovine oružjem, drogom i terorizma te istaknuti važnost sigurnosti granica za bolje sigurnosno okruženje. Na seminaru su sudjelovali parlamentarni zastupnici, predstavnici NATO-a, MARRI-a, FRONTEX-a i BICC-a, kao i predstavnici ministarstava, agencija za sigurnost granica, nevladinih organizacija te carinskih odjela iz zemalja regije.

Uvodno izlaganje na temu "Globalni izazovi nakon terorističkog napada 9/11" održao je dr. Mladen Staničić, direktor Instituta za međunarodne odnose u Zagrebu koji je između ostalog upozorio da se svijet danas borи protiv mnogih nekonvencionalnih prijetnji, kao što su terorizam, oružja masovnog uništenja, organizirani kriminal te trgovina

na ljudima i drogom. Adrian Wilkinson, Direktor SEE-SAC-a, je naglasio da su u većini zemalja regije zabilježeni slučajevi prodaje starog oružja na crnom tržištu te upozorio da će te zemlje izgubiti međunarodnu pomoć ako nastave s tom praksom.

Protiv terorizma multinacionalnim i multilateralnim pristupom

Jedno od najzanimljivijih predavanja održao je Mato Brautović sa Sveučilišta u Dubrovniku koji je govorio o vezi terorizma i interneta. Brautović je istaknuo prednosti interneta za teroriste i nemogućnost njegove kontrole, te istaknuo kako internet pruža anonimnost, globalnu publiku i brojne mogućnosti napada bilo napadajući računalne sustave, ili koristeći se komunikacijom i podatcima dostupnim na internetu u planiranju fizičkih napada. Upozorio je i da se mnoge terorističke organizacije koriste stručnjacima za odnose s javnošću u stvaranju videoporuča namijenjenih regrutiranju sljedbenika i/ili obraćanju javnosti te spomenuo da primjerice i Al-Quaida ima svoju Službu za odnose s javnošću. Stajalište NATO-a o toj temi predstavio je George Katsirdakis, direktor Odjela za obrambena pitanja u Zapovjedništvu NATO-a. U sklopu seminara održana je i radionica na temu: "Kako uskladiti napore regionalnih zemalja za bolji regionalni pristup u borbi protiv terorizma". Sudionici su se složili da terorizam ne razlikuje jezik, religiju, nacionalnost, regiju ni ideologiju te da je to međunarodni fenomen koji prijeti cijelom svijetu, pa je prema tome multinacionalni i multilateralni pristup najbolji način da ga

se porazi. Iako je vojska važan instrument potpore borbi protiv terorizma, drugi instrumenti poput javne diplomacije, obavještajne službe te suradnja među saveznicima mnogo su učinkovitiji. Na kraju seminara je zaključeno da je dijeljenje obavještajnih informacija među zemljama, koordinacija operacija, izvođenje regionalnih projekata i analiza rizika nužno kako bi se stvorilo mnogo sigurnije okruženje u jugoistočnoj Europi.

■ Na seminaru su sudjelovali parlamentarni zastupnici, predstavnici NATO-a, MARRI-a, FRONTEX-a i BICC-a, kao i predstavnici ministarstava, agencija za sigurnost granica, nevladinih organizacija te carinskih odjela iz zemalja regije

Gospodarske koristi od članstva

Gospodarska poželjnost, otvoreno gospodarstvo, posredno donosi dobrobit i građanima država članica preko visokih kreditnih rejtinga ili drugim riječima jeftinijih kredita, porastu primanja i rastu izvoza. Obrambena sigurnost koju donosi članstvo omogućuje ostvarenje gospodarskih probitaka

Dražen JONJIĆ

Jedna od tvrdnji koja se često čuje, ali koja kao da se ne primjećuje kako je Sjevernoatlantski savez prije svega politički savez, savez slobodnih gospodarstava, dovodi do činjenice koju u razmatranjima o prednostima participiranja u članstvu nikako ne treba zaboraviti. Čak i prije bilo kakve rasprave o prednostima tzv. „sigurnosnog kišobrana“ treba znati kako iskustva članica pokazuju da Savez na gospodarskom planu proizvodi efekt sigurnih ulaganja. To nam pokazuju iskustva novih članica. Naime, pozivajući se na duh Washingtonske povelje, podrazumijeva se kako svaka zemlja članica ima razvijeno gospodarstvo koje upravo u transatlantskoj suradnji nalazi mogućnosti i prostore za jačanje svoje ekonomske moći. Govoreći o gospodarskoj suradnji ne mislimo samo na suradnju u obrambenoj industriji (koja nije zanemariva), već na svim područjima gospodarstva.

Naravno, ne treba ispustiti izvida kako „gospodarska poželjnost“, otvoreno gospodarstvo, posredno donosi dobrobit i građanima država članica preko visokih kreditnih rejtinga ili drugim riječima jeftinijih kredita, porastu primanja i rastu izvoza.

Mogućnosti gospodarske suradnje

U sklopu gospodarskih tema, često se može čuti tvrdnja kako članstvo na vojnem području podrazumijeva kupovanje skupih oružanih sustava. No, treba imati u vidu ka-

ko svake oružane snage ulažu u svoju modernizaciju. Ni hrvatske u tome nisu iznimka. Isto tako treba imati u vidu kako zemlja koja nije uključena u saveze razvija samostalno sve svoje kapacitete izdvajajući za to nemjerljivo veća sredstva od onih koja su joj potrebna za kolektivnu obranu. Mogućnosti dobivanja povoljnih offset poslova proporcionalno rastu s približavanjem članstvu. Svaka nabava oružanih sustava pokrivena je domaćom proizvodnjom, izvozom koji u nemalo

Mogućnosti dobivanja povoljnih offset poslova proporcionalno rastu s približavanjem članstvu. Svaka nabava oružanih sustava pokrivena je domaćom proizvodnjom, izvozom koji u nemalo slučajeva i nekoliko puta nadmašuje vrijednost kupovine naoružanja. U svakom slučaju, treba naglasiti kako je svaka odluka o modernizaciji samo i isključivo u nacionalnoj ovlasti

slučajeva i nekoliko puta nadmašuje vrijednost kupovine naoružanja. U svakom slučaju, treba naglasiti kako je svaka odluka o modernizaciji samo i isključivo u nacionalnoj ovlasti. Ne postoje pravila NATO-a na ovom području. Jedino, zbog

ostvarivanja združenog djelovanja postoji obveza osiguravanja komunikacijskih kanala, procedura i postupaka.

Suradnja unutar Saveza ne iscrpljuje se samo na „čistom“ gospodarstvu. Ne treba ispustiti izvida kako je i suradnja na području znanosti vrlo razgranata, a dostupnost istraživanja u svakom slučaju raste.

Kada govorimo o tim aspektima članstva u NATO-u, zapravo govorimo o „novom“ NATO-u, onome koji jeizašao iz blokovskog sučeljavanja, Savezu koji je redefinirao svoju ulogu i postao možda jedini relevantni čimbenik izgradnje globalne sigurnosti, povjerenja i suradnje. U sinergiji snaga članica na svim područjima djelovanja stvaraju se nove vrijednosti. U svakom slučaju i za Republiku Hrvatsku članstvo donosi novu snagu za gospodarski rast, koji će biti pojačan i ulaskom u EU.

U NATO ne ulaze Oružane snage, u NATO ulaze države sa svim svojim potencijalima, kako bi na ravno-pravnim temeljima participirale u ostvarivanju zajedničkih vrijednosti na korist, prije svega, svojega građanina. Možda je u tome i onaj temeljni smisao povezivanja u asocijacije. Takve asocijacije nemaju nikave veze s našim bolnim iskustvima iz prošlosti. U ovakvim udruživanjima ne odričemo se nijednog dijela svoje suverenosti ni samostalnosti. Upravo je temeljni postulat NATO-a da glas svake članice podjednako vrijedi. Odluke Saveza bez iznimke su zbroj odluka zemalja članica. ■

Skijanje na pijesku

Naš časnik, satnik Ivica Cukušić, otkrio im je novo lice tragova u pijesku prvi put u 16 godina ove UN-ove misije. Bili su to tragovi skija na strmoj padini pješčane dine. Nije važno hoće li ga povijest Zapadne Sahare zapamtiti kao prvoga koji je tu donio skije i urezao im trag u pijesku jer je ionako on to radio zbog svog gušta...

Iz Zapadne Sahare Darko JURIĆ

Ovaj pisani niz posvećujem ne-svakidašnjem događaju na prostorima Zapadne Sahare, a unaprijed ističem kako nije riječ o nekom starom ili novom prirodnom fenomenu, niti ičemu sličnom, već o hrvatskoj neiscrpanoj mašti i energiji koje su se spojile na jednom mjestu. Odavno upozoravam na nepredvidivost koju ovdje susrećemo svakodnevno i kojoj se divimo, ali ova je nova, smisljena od našeg časnika i jednako divljena vrijedna.

Cukijevi gušti

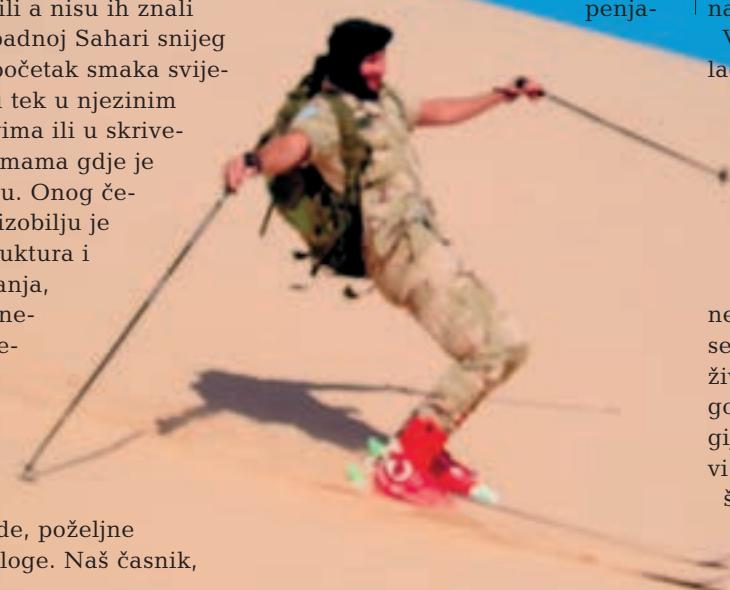
Neću ni pokušati poreći kako mi nismo izmislili skijanje na snijegu, vodi i na pijesku, ali opet svi znaju koliko smo dobri u svima njima pa što onda koristi svima onima koji su te sportove otkrili a nisu ih znali usavršiti. U Zapadnoj Sahari snijeg i led značio bi početak smaka svijeta, a vode imaju tek u njezinim isušenim tragovima ili u skrivenim dubokim jamama gdje je skrivena od očiju. Onog čega ovdje ima u izobilju je pijesak, svih struktura i oblika pojavljivanja, ali ga smatraju nezaobilaznim teretom i svojom životnom pokorom a ne nekakvim možebitnim izvorom razonode, poželjne rekreativne podloge. Naš časnik,

satnik Ivica Cukušić, otkrio im je novo lice tragova u pijesku prvi put u 16 godina ove UN-ove misije. Bili su to tragovi skija na strmoj padini pješčane dine. Svesno sam istaknuo na specifično razdoblje od 16 godina jer o njemu pouzdano znam, ali i za više od toga slobodno naslućujem. Nije važno hoće li ga povijest Zapadne Sahare zapamtiti kao prvoga koji je tu donio skije i urezao im trag u pijesku jer je ionako on to radio zbog svog gušta i nikako mu nije bilo do nekakve slave. Za nekoga tko u sebi nosi toliku životnu energiju, ovo saharsko sunce nije bilo dovoljno jako da mu je sprži i on im svima prkosи na osobit način. Prkosи suncu i pijesku, pobjeduje ih penja-

njem na najviše dine i u pijesak ucrtava pravilne tragove svojih skija. Dogadaj je zabilježen i u našem, MINURSO-ovom tjednom glasniku i te fotografije vam rado proslijedujemo da i sami tome svjedočite.

Moram priznati kako sam i ja s nekolicinom kolega s promatračke postaje poželio isto ali naše dine na sjeveru nisu toliko velike, kao one Cukijeve na jugu, da bi zbog njih posegao za pravom opremom i sam sam uživao u sanjkanju na banalno priručnoj opremi - kamenoj ploči. Bilo je nevjerojatno uzbudljivo, s dosta smijeha i razonode ali i pijeska do koljena jer je pritisak kamena i moje težine na meku nestabilnu podlogu bio iznad njezine mogućnosti pa sam trošio mnogo energije na uzastopna ponavljanja.

Vjerojatno bi većini domaće populacije bilo teško i opisati postojanje snijega kod nas u istim količinama koliko oni imaju pijeska ovdje. Ne znam što bi svi oni mislili o nama kada bi im za razonodu predložili nešto slično jer sumnjam da znaju za skijanje od ranije, bar ne oni koji rijetko odlaze u veća naseljena mjesta. Osim toga, njihovi životni uvjeti ne ostavljaju im mnogo prostora na trošenje viška energije ako je uopće imaju, pa Cukijevi gušti ostaju prapočetak nečega što će počekati dok ne postane dodatnom ponudom Zapadne Sahare. ■

Drugi HRV OMLT u misiji ISAF u Afganistanu

Nastavlja se mentoriranje

OMLT se posvetio svome mentoriranju i dalnjem uvježbavanju afganistanskih vojnika. Napredak je očit i vodi dobrom rezultatima. Posebno su oduševljeni prilikom demonstriranja raznih koraka pri uporabi i rukovanju te pojednostavljenju i lakoći održavanja naoružanja kako osobnog, tako i topničkog kojim raspolaže Afganistska narodna armija. Zanimanje ANA-inih vojnika dobrom dijelom pobuđuje i poznata im činjenica da smo narod koji se razvio iz rata kao i oni...

Iz Afganistana Zdravko MILOŠEVIĆ

Iznad gradilišta kapelice i džamije izložene su zastave svih zemalja koje sudjeluju u misiji ISAF, među kojima ponosno vijori i hrvatska

Ubazi Marmal predavači i stručnjaci iz SAD-a, Švedske i Norveške održali su trodnevni tečaj za pripadnike novoprdošlih OMLT-ovih timova u Afganistanu pa je tako 2.HRV OMLT sudjelovao zajedno s njemačkim OMLT timom. Održani su seminari i predavanja o epidemiološkom stanju u zemlji, o klimatskim uvjetima, upoznavanju s običajima i kulturama lokalnog stanovništva i radnim procedurama i načinima djelovanja u radnom okruženju ISAF-a te je najveća pozornost dana poznavanju i pružanju prve pomoći pripadnicima prilikom ujeda opasnih insekata, pauka, zmija i sl. Održana su predavanja iz MEDEVAC i CASEVAC postupaka. Tom prigodom na dar od naših norveških kolega dobili smo zajedničke oznake za pripadnike svih OMLT timova. Na oznaci je sokol (na afg. shaheen) koji je simbol 209 ANA - inog korpusa kojemu je pridodan 2.HRV OMLT.

Već prije spomenuta njemačka baza "Marmal" u kojoj i naš INF TF team daje osiguranje, trenutačno je u fazi proširivanja pa je tako nedavno predstavljeno afganistanskoj javnosti (novinarima i lokalnim tv kućama) unutrašnjost kampa te program sadnje raznog drveća, te ključno, izgradnja katoličke kapelice i džamije jedne pored druge, za duhovnu obnovu svih koji borave, žive i rade u kam-

oći održavanja naoružanja kako osobnog, tako i topničkog kojim raspolaže Afganistska narodna armija (ANA). Zanimanje ANA-inih vojnika dobrom dijelom pobuđuje i poznata im činjenica da smo narod koji se razvio iz rata kao i oni. Osjećamo jedno zajedništvo i volju za suradnjom i dalnjim usavršavanjem.

Od ostalih zanimljivosti u životu i radu 2. HRV OMLT-a je posjet vojnog kapelana u misiji ISAF u kampu "Mike Spann" gdje je održana misa i blagoslov objekata u kojima boravimo. Vojni kapelan je blagoslovio i vozila kojima se koristimo i istaknuo da smo u jednoj svetoj i časnoj misiji gdje pomažemo jednom narodu da se osamostali. Prilikom putovanja iz jednog kampa u drugi pripadnici OMLT-a često iznenade razdraganu djecu koja nas sa smiješkom pozdravljaju, pokojim darom, bilo slatkisima ili pak vodom koja je ovde dragocjena. ■

Podjela vode

pu te razvoj i daljnji planovi gradnje u bazi. Iznad gradilišta kapelice i džamije izložene su i zastave svih zemalja koje sudjeluju u misiji ISAF, među kojima ponosno vijori i hrvatska.

Završetkom tečaja OMLT se posvetio svome mentoriranju i dalnjem uvježbavanju afganistanskih vojnika. Napredak je očit i vodi dobrom rezultatima. Posebno su oduševljeni prilikom demonstriranja raznih koraka pri uporabi i rukovanju te pojednostavljenju i la-

Uvježbavanje afganistanskih vojnika

Satnica Vera Musil, dr. med., časnica za obuku u Središtu za međunarodne vojne operacije

Od časnika za zdravstvo do časnika za vezu u misiji UNFICYP

Naši medicinski djelatnici već nekoliko godina aktivno sudjeluju u mirovnim misijama i to kako UN-ovim tako i u misiji ISAF. A jedna od prvih, bila je satnica Vera Musil, dr. med., časnica za obuku u Središtu za međunarodne vojne operacije

Leida PARLOV

snimila Mirela DASOVIC

Satnica Vera Musil bila je naša prva liječnica koja je sudjelovala 2004. godine u misiji UNFICYP na Cipru i to u prvoj rotaciji našeg stožernog osoblja u toj UN-ovoj misiji.

"U misiji UNFICYP bila sam u sastavu slovačko-mađarskog kontingenta. Naime Slovaci su u svom sektoru tražili liječnika, a kako mi je bila želja sudjelovati u nekoj od misija pristala sam. Bilo je to prvi put da se i našim liječnicima pružila mogućnost da sudjeluju u mirovnoj misiji kao stožerno osoblje", prisjeća se satnica Musil. Tijekom jednogodišnjeg mandata na Cipru je obnašala dvije funkcije. U početku je radila kao stožerni časnik za zdravstvo, a potom, s obzirom na to da se misija preustrojila, kao vojni promatrač/časnik za vezu. "Cipar je za mene bio zanimljivo iskustvo. Dinamično i zanimljivo bilo mi je i u drugom dijelu misije kad sam radila kao časnik za vezu. Bio je to tada pilot projekt a namjera je bila da se uspostavi bolja komunikacija sa suprotstavljenim stranama, odnosno da i jedna i druga strana što više kontaktiraju s UN-om a sve u svrhu da se incidenti svedu na najmanju moguću mjeru i da se što više problema riješi na najnižoj razini", kaže satnica Musil te ističe kako je sudjelovanje pripadnika naših oružanih snaga u mirovnim misijama bilo potpuno očekivano te kako je upravo to i svojevrsni smisao vojske.

Inače satnica Musil je Hrvatskoj vojsci pristupila 1998. godine i to s bogatim profesionalnim iskustvom iz civilstva. Na naše pitanje zašto se odrekla civilne karijere, što

je još uvijek rijetkost, odgovara da joj je oduvijek bila želja raditi u vojsci te da nije nimalo dvojila kad joj se pružila prilika da to i ostvari. U početku je radila u 33. inženjerijskoj brigadi. Potom je uslijedila izobrazba u inozemstvu, u vojnoj bolnici u Bad Zwischenahn i na Sanitetskoj akademiji u Münchenu u Republici Njemačkoj, i kao logičan slijed Središte za međunarodne vojne operacije.

Kao časnica za obuku i sanitet u SMVO-u satnica Musil od samog početka sudjeluje u obuci združenog hrvatsko-albansko-makedonskog medicinskog tima definiranog Američko-jadranskom poveljom kao i u provođenju medicinskog dijela obuke za sve sudionike tečajeva u SMVO-u. Istimajući kako je dobra medicinska priprema od velikog značenja svima koji se upućuju u misiju, satnica Musil napominje i kako su im u SMVO-u u izradi nastavnih planova i programa od velike koristi i iskustva naših mirovnjaka koja, koliko je to god moguće, implementiraju u obuku. Zadovoljna je sredinom u kojoj radi, vojska je kaže do sada ispunila njezina očekivanja, a profesionalnih izazova neće joj nedostajati ni ubuduće. Naime, namjera joj je, kad se ostvare uvjeti za to, sudjelovati u sastavu združenog medicinskog tima u misiji ISAF u Afganistanu. Više smo nego sigurni da će, s obzirom na svoju odlučnost, profesionalnost i uvjerenje da je sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u mirovnim operacijama jedna od njihovih temeljnih zadaća, to i ostvariti. ■

Dobra medicinska priprema od velikog je značenja svima koji se upućuju u misiju, ističe satnica Musil

Projekcija dokumentarnih filmova o dvjema stradalnicama Domovinskog rata

Tragične sudbine Kate i Zorice

Dvije tragične sudbine inspirirale su dvojicu autora da snime dva dokumentarna filma s istom tematikom, a ratne tragedije dviju žena i majki, iako vrlo specifične, simbolično su prikazale sudbinu mnogih stradalnika u Domovinskom ratu

—Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

U Domu Hrvatske vojske "Zvonimir" u Zagrebu u organizaciji udruge Bedem ljubavi 1991 održana je 23. veljače projekcija dokumentarnih filmova o dvjema stradalnicama Domovinskog rata, Kati Šoljić i Zorici Posarić. Projekcija je održana u povodu njihovih rođendana, a filmovi prikazuju njihovo stradavanje tijekom Domovinskog rata.

Životna snaga iznikla iz osobne tragedije

Film "Kata Šoljić" autora Mladena Pavkovića kratki je dokumentarac u kojemu glavna protagonistica priča o svojoj životnoj tragediji - kako je u II. svjetskom ratu ostala bez oca i braće, a tijekom Domovinskog rata u Vukovaru izgubila četvoricu sinova i zeta. Film je snimljen tijekom njezinog boravka na liječenju u Varaždinskim toplicama, a autor je istaknuo da je rijec o amaterskom uratku kojemu je cilj bio prikazati tragediju jedne žene čija sudbina ujedno simbolizira stradavanje hrvatskog naroda tijekom Domovinskog rata.

Uz rođinu i prijatelje te predstavnike braniteljskih udruga, slavljenicama je čestitao i zagrebački gradonačelnik Milan Bandić

"Priča o zlatnom lančiću" naziv je drugog dokumentarca prikazanog te večeri, čiji je autor Miroslav Mikuljan a junakinja priče Zorica Posarić iz Bjelovara, žena i majka koja je također doživjela tragediju u Domovinskom ratu. Nakon što je u velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku izgubila sina, koji

rođendanskim čestitkama. Uz rođinu i prijatelje te predstavnike braniteljskih udruga, slavljenicama je čestitao i zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, uručivši im prigodne darove. U ime organizatora okupljene je pozdravila predsjednica Bedema ljubavi Ljerka Pavić, prigodan program vodila je Višnja Korbar, a cijeli je događaj upotpunio izvrstan nastup Klape Hrvatske ratne mornarice

"Sveti Juraj", čiji su članovi došli čak iz Splita kako bi uveličali rođendansku proslavu dviju hrvatskih heroina. Da je doista vrijedilo prirediti takvo rođendansko slavlje, ma koliko ono bilo protkano tugom, posvjedočile su i same slavljenice koje su tom prigodom izrazile zahvalnost svima nazočnima. Iako obje nepokretne, u invalidskim kolicima, i Kata i Zorica zrače pozitivnom energijom, a njihova hrabrost i

ustrajnost odaju golemu životnu snagu izniklu iz osobne tragedije. I upravo kao takve mogu nam svima biti i poticaj i uzor - kako dalje kad nam se čini da gore ne može. ■

je mučki ubijen u Kusonjama, prilikom polaganja vjenca na mjestu njegovog stradavanja, gdje je otkrivena masovna grobnica, u podmetnutoj je eksploziji i sama teško stradala.

Dvije tragične sudbine inspirirale su dvojicu autora da snime dva dokumentarna filma s istom tematikom, a ratne tragedije dviju žena i majki, iako vrlo specifične, simbolično su prikazale sudbinu mnogih stradalnika u Domovinskom ratu. Posebno dirljivo bilo je njihovo osobno kazivanje tragedija koje su ih zadesile tijekom rata, a uzvanici i gosti ngradili su njihovu hrabrost dugotrajnim pljeskom i brojnim riječima potpore iskazanim u

Događaj je upotpunio i nastup klape HRM-a "Sveti Juraj"

Košarkaška liga REKLA 2006/7

MORH osigurao "jedinicu"

Doigravanje je blizu, a zasad se najopasnijim protivnikom čini momčad Konzuma. Na ruku "Trgovcima" ide i činjenica da su branitelji naslova, dakle, sigurno nisu bez pobjedičkog samopouzdanja...

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Miljen RAŠIĆ

U 10-godišnjoj povijesti košarkaške lige REKLA nijedna momčad nema takav kontinuitet nastupa poput MORH-a. Ne bi li, stoga, možda i "bio red" da se dvostruki prvak ovog natjecanja u jubilarnoj godini ponovno okiti naslovom?

Naravno, ovakve teze "Morhovci" prije svega trebaju dokazati na terenu, a vjerujte da se za to stvarno i brinu. U regularnom dijelu sezone imaju omjer pobjeda i poraza 11-1, i dva kola prije kraja već su u svojoj skupini osigurali startnu "jedinicu" pred doigravanje. U njemu će imati povlašteni položaj i uključit će se u borbu za naslov tek od četvrtfinala...

Nema smisla opisivati cijelo "stupanje" košarkaša u tamnoplavim dresovima kroz regularnu sezonu.

Gоворит ћемо тек о три утакмице: једином поразу, сјајној победи над главним favorитом Agitom, те последњом победом над Medi-Labom.

За што говорити о поразу? Зато јер он у овим увјетима представља рари-

контре (nekad проблема за тренере mnogih euroligaša). Najvažniju ulogu u победи одиграо је trio Musulin-Turković-Mofardin, а придодao им се i dvometraš Matko Brlobuš, појачање из зимског пријелазног roka, који је донио prevlast под коše-

vima i zaustavio dalekometne projektilе Medenice. Sve je завршило потпуним razbijanjem Agita: 25 razlike za MORH.

Zadnje kolo одиграно је протеклог викенда: MediLab nije bio ozbiljniji problem ni za priličно oslabljenu momčad тренера Đure Simona (nedostajala су petorica). Obrana је опет била на висини за-

даće, што говори само 54 коша који су постигли противници. MORH-у је било довољно 73, а најuspješniji су били Mofardin (21) и Brlobuš(20).

Zasad, dakle, у овој сезони све izgleda ružičasto за кошаркаше MORH-a. Rezultati су potkrijepljeni i potporom: у дворани на Tuškancu, uz blagonaklonost Počasno-zaštitne bojне, "Morhovci" имају izvrsne uvjete za svoje treninge (rijec "trening" ipak nemojte shvatiti preozbiljno). Također, zahvaljujući bojнику Kreši Kovačeviću, prvom sportašu Ministarstva obrane, ni logistička potpora (dresovi, lopte...) košarkašima nije problem.

Doigravanje је blizu, а zasad se najopasnijim protivnikom čini momčad Konzuma. На руку "Trgovcima" иде i činjenica da су branitelji naslova, dakle, sigurno nisu bez pobjedičkog samopouzdanja... ■

tet, a riječ je bila o utakmici protiv Dubrave (s prvoligaškim legendama zagrebačkog istoka Krunicem, Gnjidićem i Maločom). No, u doigravanju ће biti prilike за revanš...

Zato je trijumf nad Agitom jedna od najboljih predstava MORH-a ikad. Barcelonsko srebro Vladan Alanović i strašni šuter Siniša Medenica označeni су glavnim opasnostima. Agresivna obrana MORH-a dopustila им је да zajedno postignu тек devetnaest koševa. Ključ је bio у zatvaranju reketa i spečavanju Alanovićeve polu-

Izbor za najboljeg ročnog vojnika HKoV-a

U vojarni "Knez Trpimir" - Divulje od 12. do 16. veljače provedeno je 9. natjecanje za izbor najboljeg ročnog vojnika HKoV-a, naraštaja 4/2006.

Natjecanje je provedeno u organizaciji 204. br PZO-a, a sudjelovalo je devet ekipa iz postrojbi HKoV-a s 36 natjecatelja. Natjecanje je otvorio zapovjednik 204. br PZO-a pukovnik Radoslav Rogulj zaželjevši puno uspjeha svim natjecateljima i da se natjecanje proveđe u duhu *fer playa*.

Nakon službenog otvaranja pristupilo se usmenom ispitom iz općevajnih znanja za sve natjecatelje. Po-

tom se u blizini vojarne, na zemljištu ZL-a Split održalo natjecanje u izradi streljačkog zaklona za ležeći stav i postupak na znak ABK opasnosti, a nakon toga na području Planog provedeno je natjecanje u orijentaciji na zemljištu uz uporabu kompasa. Nakon odmora natjecatelji su pristupili usme-

nom ispitu iz pružanja prve pomoći, a posljednjeg dana natjecali su se u disciplini rastavljanja i sastavljanja AP-a (AK 47), te su na strelištu "Kukuzovac" pokraj Sinja proveli pripremno gađanje iz AP-a na rednom broju 1.

Svečano zatvaranje natjecanja na kojem su uručene nagrade i priznanja najboljim ekipama i pojedincima održano je 16. veljače, a naznačili su mu zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković, brigadni general Josip Stojković, zapovjednik 4. korpusa HKoV-a brigadni general Josip Zvirotić, prvi dočasnik HKoV-a i drugi vojni uz-

vanici. Najboljem ročnom vojniku HKoV-a, vojniku Tomislavu Pucaku, prigodni dar (relief boga Kairesa) uručio je u ime grada domaćina gradačelnik Trogira Vedran Rožić.

Natjecanje je zatvorio general pukovnik Marijan Mareković koji je u svom govoru zahvalio pripadnicima 204. br PZO-a na uzornoj organizaciji natjecanja, čestitao najboljim ekipama i vojnicima te zapovjedio da domaćin sljedećeg izbora za najboljeg ročnog vojnika HKoV-a bude 201. br PZO-a.

OJI

Pobjednici u ekipnom natjecanju

1. SzOP Pula
2. 16. trbr
3. 201. br PZO

Pobjednici u pojedinačnom natjecanju

1. r/v Tomislav Pucak
iz SzOP-a Pula
2. r/v Danijel Đido
iz SzOP-a Sinj
3. r/v Igor Graovac
iz 16. trbr

Najbolji vojnik SzOiDL-a Požega

U Središtu za obuku i doktrinu logistike Požega provedeno je trodnevno izlučno natjecanje za najboljeg vojnika naraštaja 4/06.

Zadaća ovakvog oblika natjecanja je doprinos u razvoju natjecateljskog duha, kao jedne od temeljnih vrijednosti postrojbi Hrvatske vojske. Natjecanje za najboljeg vojnika obuhvaća provjeru tjelesne pripremljenosti koja je uvjet za pristup natjecanju, praktičnu uvježbanost vojnika u temeljnim vojnim zadaćama: poznavanje osobnog naoružanja (rastavljanje i sastavljanje puške), gađanja iz automatske puške na red. broju 1, orijentacijsko trčanje (kretanje po azimutu), izrada streljačkog zaklona, postupak na znak ABKO opasnosti i

pružanje prve pomoći. Tijekom natjecanja iskazana je velika angažiranost, zalaganje i požrtvovnost svih

sudionika (vojnika i djelatnika) u postizanju što boljih rezultata i koničnog plasmana. Natjecanje se provodilo u borbenom duhu i s velikim entuzijazmom.

Mladi ročnici su još jednom pokazali da su uvježbani za ulazak u svremenu vojsku jer samo potpuno spremni mogu biti pobjednici. Najbolji vojnici u Središtu za obuku i doktrinu logistike Požega su: Alojz Arambašić, Ljubimir Stjepo i Vlado Martić. Njih je zapovjednik Središta brigadir Alojz Tomašević nagradio nagradnim danima. Vojnici će svoja znanja i sposobnosti prenijeti u druge postrojbe na završnoj vojnoj obuci diljem Hrvatske.

OJI

Odjeća za zimu

AMERIČKA tvrtka ADS Inc. sklo-pila je ugovor s američkom kopne-nom vojskom (US Army) ugovor vrijedan 220 milijuna USD o dostavi nove, treće, generacije zimskih odo-ra Extended Cold Weather Clothing System (ECWCS). ADS je glavni integrator i vodit će skupinu od naj-manje deset američkih tvrtki proiz-vođača odjeće koje će izrađivati raz-novrsne dijelove sustava od 12 raz-ličitih odjevnih predmeta koji se no-se u 7 slojeva.

Dostava odjevnog sustava ECWCS planirana je za iduću zimu, i to pos-trojbama raspoređenim u Afganisti-nu i Iraku. Procjenjuje se kako su potrebe cijele kopnene vojske vrijedne oko 1,1 milijardu USD, i riječ je o vrlo vrijednom poslu za američ-ke proizvođače odjeće.

ADS navodi kako je ECWCS treće generacije najbolja dostupna zim-ska odora koja će vojnicima omogu-ćiti uspješnije obavljanje zadaća.

Treća generacija ECWCS-a je radi-kalan redizajn postojeće zimske odore, kao prototip su je testirali pripadnici 20. planinske divizije u Afganistanu, s izvrsnim rezultatima.

ECWCS primjenjuje najnovije vi-sokotehnološke materijele kako bi vojnike održao toplim i suhim tijekom najgorih vremenskih uvjeta. Sastoji se od donjeg rublja u dvije izvedbe, srednjoj i težoj od Power-dry materijala, fleece jakne od Thermal Pro materijala, vjetrovke,

hlača, nepromočive jakne i hlača od GoreTex materijala te jakne i hlača od Primaloft materijala za ekstrem-ne hladnoće. Odjeću je moguće nositi u raznim kombinacijama, ovisno o vremenskim uvjetima i predvi-de-nim zadaćama. Ta je generacija zimskih odora ustvari primjena naj-boljih postojećih tehnologija komer-cijalno dostupnih koje se rabe za vr-hunsku odjeću za planinarenje i slične sportove.

M. PETROVIĆ

DLS MIDS - LVT

IAKO se očekuje kako bi daljnji razvoj AESA radara mogao krenuti putem da se u skoroj budućnosti u operativnoj uporabi zamijeni i digi-talni taktički data link sustav kakav je danas Link 16, on i nadalje prola-zí razne programe tehnoloških po-boljšanja. Nedavno je u javnosti službeno objavljeno kako je okon-čano integriranje nove inačice Linka 16 DLS MIDS-LVT (Data Link Solu-tions Multifunctional Information Distribution System-Low Volume Terminals) na razne platforme, te da je s uspjehom potvrđen prvim ope-rativnim uporabama u stvarnim bor-benim uvjetima. U program MIDS-

program središta američke ratne mor-narice smještenog u San Diegu.

Data link sustav Link 16 MIDS-LVT u operativnoj uporabi zamije-nio je prijašnji sustav JTIDS (Joint Tactical Information Distribution System), u odnosu na koji je po svo-jim dimenzijama znatno manji, lak-ši, tehnološki napredniji, te cjenovo-ni također znatno prihvatljiviji. Sustav su razvile tvrtke Data Link Solutions i ViaSat, koje zajednički nastavljaju rad na razvoju nove ge-neracije digitalnog taktičkog data link sustava (MIDS JTRS, koji će ujediniti Link 16 i TACAN). Sustav Link 16 MIDS - LVT dosad je naba-

vilo više zemalja, a zadnja koja se pridružila toj obitelji korisnika je Tajvan (vrijednost nabave se procje-njuje na oko 100 milijuna američkih dolara).

Link 16 MIDS-LVT omogućava vi-šestruk komunikaciju (podatkovnu i glasovnu) u realnom vremenu, u određenoj formi omogućava i navi-gaciju između disperziranih postroj-bi na terenu, te ima znatno pobolj-šan obrambeni sustav protiv različi-tih oblika ometanja. Na svom pri-kazniku Link 16 MDS - LVT sva-kom korisniku može pružiti i elek-troničku sliku stanja na bojišnici, vrlo precizno navodeći koji se sim-boli odnose na protivničke postroj-be, a uz to poboljšano je i automati-skog "osvježavanje" svih relevantnih podataka u realnom vremenu spre-čava duplicitanje misija, odnosno postiže brže zanavljanje pozicije svojih snaga na terenu.

I. SKENDEROVIC

Oprema za krizna stanja

AMERIČKA kopnena vojska, odnosno njezino središte za istraživanje i razvoj na polju komunikacijske elektronike (CARDEC) prikazala je u vojnoj bazi Fort Monmouth novorazvijenu opremu za djelovanje u kriznim uvjetima, npr. situacija kao 11. rujna 2001.

Riječ je o RMCS-u (Response Mobile Communication System), terenskom komunikacijskom sustavu koji omogućava bežično umrežavanje, prijenos i prikaz podataka o situaciji u okolini te 3D lociranje i praćenje. I sve to bez potrebe za ikakvom fiksnom komunikacijskom infrastrukturom.

RMCS također stalno motri vitalne životne znakove svakog člana tima raspoređenog u krizno područje i omogućava zapovjedniku uvid u stanje njegova osoblja. Sustav pre-

nosi glas ali i videoosliku visoke kvalitete tako da zapovjednik i stozher mogu uživo vidjeti stvarno stanje na ugroženom području.

Prvi sustav bio je prikazan u ljetu 2005. ali je na njemu nastavljen rad jer su interventne snage raznih ministar-

stava i agencija imale neke primjedbe koje su nakon testiranja upućene razvojnom timu. Tim ih je uvažio i nakon godinu dana dovršio novu inačicu RMCS-a koja je manja, lakša i troši manje električne energije za rad. Povećan je domet,

kapacitet prijenosa podataka te je omogućena integracija s već postojećom opremom interventnih timova (vatrogasaca, hitne pomoći, službe traganja i spašavanja, odgovarajućih vojnih i policijskih službi).

M. PETROVIĆ

FINMECCANICA, dio koncerna AgustaWestland, nedavno je skloplila ugovor s ministarstvom obrane Ujedinjenog Kraljevstva, na temelju kojeg će biti proizvedeno 70 helikoptera Future Lynx. Vrijednost ugovora se procjenjuje na oko 1,9 milijardi američkih dolara, a helikopteri se nabavljaju za potrebe britanske kopnene vojske i ratne mornarice. Helikopteri Lynx ušli su operativnu uporabu tijekom 70-ih godina prošlog stoljeća, i od tada su prošli više programa modernizacije. Trenutačno u britanskim oružanim

snagama nalaze se inačice AH7 i AH9 (za potrebe kopnene vojske) i Mk8 (za potrebe ratne mornarice), koje se rabe za zadaće izviđanja, napade na razne ciljeve na kopnu i moru, evakuaciju ranjenih, transport trupa i razne opreme.

Za potrebe britanske kopnene vojske bit će proizvedeno 40 helikoptera, dok će za britansku kraljevsku ratnu mornaricu biti proizvedeno 30 helikoptera. Obje inačice, koje će biti i strukturalno iste, imat će i istu pogonsku skupinu koju će činiti dva turbovratilna motora LHTEC CTS800, svaki jakosti 1361 KS, koji daju 36 % više snage nego dosadašnji GEM motori. Finmeccanica navodi kako su novim motorima znatno poboljšane *hot and high* performanse, povećava se količina "korisnog tereta" kojeg Future Lynx može ponijeti, a sve to uz nižu po-

trošnju goriva. Uz prethodno, znatan korak naprijed je i produljen životni vijek zmaja letjelice koji sada iznosi 12 000 radnih sati. Future Lynx će sadržavati svega 30% istih komponenti u odnosu na prethodnu inačicu, ugrađivat će se potpuno novi repni rotor, brojnim tehnološkim poboljšanjima samo održavanje helikoptera bit će znatno jednostavnije i cjenovno jeftinije, poboljšana je i njegova izdržljivost na bojištu, moći će nositi novo naoružanje, bit će integrirani novi paketi avionike, elektronike i senzora (za mornaricu će to biti Selex S&AS Seaspray 7000E AESA radar), a bit će i integriran BOWMAN kompatibilni digitalni komunikacijski sustav.

Prvi probni let Future Lynx očekuje se tijekom 2009., a početak isporuke se planira za 2011., a uvođenje u punu operativnu uporabu u britanskoj kopnenoj vojsci očekuje se tijekom 2014., odnosno u britanskoj kraljevskoj mornarici tijekom 2015.

I. SKENDEROVIC

Future Lynx

Sigurna WLAN komunikacija

AMERIČKA je kopnena vojska (US Army) tijekom prošle godine u realnim operativnim uvjetima isprobala prvi sigurni (SWLAN) radiouređaj. Uređaj su u uvjetima urbanih operacija isprobali pripadnici Stryker brigade u Iraku. Riječ je o radiouređaju AN/VRC-106 kojeg je razvila skupina tvrtki predvođena Northrop Grummanom, a za potrebe američke vojske.

Taj je radiouređaj konstruiran tako da bude mobilniji i jednostavniji za uporabu nego standardni sigurni komunikacijski sustavi koji ovise o velikom broju kabela i dugotrajnoj i nespretnoj pripremi za rad. Kombinira komercijalne komponente i neke napredne enkripcione tehnologije koje je odobrila nacionalna sigurnosna agencija NSA. Namjena mu je uspostava lokalne bežične komu-

nikacijske mreže (WLAN) između taktičkog operativnog središta te vozila koja na terenu obavljaju zadaće zapovijedanja i nadzora (C2).

Uređaj omogućava kriptiranu eter-net komunikaciju propusnosti 5 Mbps u radijusu od jednog kilometra, te omogućava simultane opera-cije na valnim područjima od 2,4 i 4,4 GHz s višestrukim nepreklapa-jućim kanalima. Osmišljen je za jef-

tinu i pouzdanu komunikaciju a u otežanim operativnim uvjetima, za-hvaljujući otvorenoj arhitekturi i uporabi komercijalnih komponenti ima znatan potencijal za buduću nadogradnju. Dosad je dostavljeno više od 200 SWLAN radiouređaja, a vojska je u procesu definiranja teh-ničkih zahtjeva za iduću, još na-predniju, generaciju.

M. PETROVIĆ

Čileu predana prva britanska fregata Type 23

BRITANSKI ministar obrane sve-čano je primopredao čileanskoj mornarici prvu od tri fregate Type 23 koje su izašle iz sastava britanske kraljevske ratne mornarice. Fregati bivšeg imena HMS Norfolk dodijeljeno je ime Almirante Co-chrane dok se je svečanost primo-predaje održala u vojnoj bazi Port-smouth 22. studenog 2006. Dostavljena fregata uz fregate HMS Marlborough i HMS Grafton, je progla-šena viškom s obzirom na nove zahtjeve britanske mornarice koji su nastali prisilnim smanjivanjem

flote najavljenim u 2004. godini. Čileanska akvizicija triju brodova pod programom „Puente III“ započela je u prosincu 2004. potpisivanjem Pisma namjere te naknadnom modifikacijom dodatka u lipnju 2005. Nakon niza pregovora, ugovor na razini obiju vlada potpisani je u rujnu 2005. godine a obuhvatio je kupnju triju fregata, predugovoru reaktivaciju i održavanje brodo-vla te obuku posade za rukovanje i održavanje fregata.

Tvrtki BAE Systems Customers Solutions and Support dodijeljen je

glavni ugovor vrijedan 254 milijuna dolara namijenjen upravljanju svih aspekata pripreme i održavanja bro-dova kao i obuci čileanske posade. Radovi na obnavljanju i modifikaciji svih triju fregata podugovoreni su s kompanijom Fleet Support Limited, nastalom združivanjem tvrtki BAE Systems i Vosper Thornycroft.

Tvrta BAE Systems Integrated System Technologies zadužena je za ponovnu aktivaciju i adaptaciju Outfit DNA(1) zapovjednog sustava, uskladenog sa zahtjevima čileanske mornarice te koji odražava odabra-ne promjene u opremi borbenog sustava. Outfit UAT sustav elektro-ničke podrške mjerenu i tegljeni sonar 2031Z su uklonjeni te su instalirani novi informacijski sustav elektroničkog prikaza karata dok je Outfit DLH lansirni sustav zamije-njen Terma Soft Kill borbenim sus-tavom.

Dostava treće, posljednje fregate Type 23 čileanskoj mornarici predviđena je tijekom 2008. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Talijansko - ruska podmornica namijenjena izvoznom tržištu

TALIJANSKA brodograđevna tvrtka Fincantieri i ruski projektni ured Rubin prikazali su novi projekt podmornice sa zračno neovisnim pogonom tijekom izložbe Euronaval u Parizu koji bi bio namijenjen izvoznom tržištu.

Tvrtke su izložile model proizašao iz projekta razvoja i istraživanja podmornice oznake S1000 te je time označen završetak studije izvodljivosti i početak radova na tehničkim specifikacijama i općem planu preliminarnog projekta. Očekuje se kako će ova faza biti okončana u prvoj polovici 2007. te će rezultirati cjelovitim projektom, omogućavajući odabir opreme i cjenovne ponude mogućim inozemnim kupcima.

Projekt podmornice S1000 promovira i financira talijanska vlada na osnovi zahtjeva talijanske mornarice za konvencionalnom podmornicom koja ima mogućnost izvršavanja operacija jednako u dubokim kao i obalnim vodama. S obzirom na navedene zahtjeve talijansko ministarstvo obrane dodijelilo je ugovor o izradi studije izvodljivosti tvrtki Fincantieri u prosincu 2003. te su na istoj započeli suradnju s ruskim projektnim uredom Rubin nakon čega je 2004. potpisani ugovor o industrijskoj suradnji. Cilj projekta je razviti platformu sličnih karakteristika onima većima kao npr. dvjema podmor-

nicama tipa 212A klase Todaro, uz znatno manju cijenu. Procijenjeno je kako bi troškovi projekta i gradnje mogli iznositi samo polovicu troškova podmornica tipa 212A.

Prikazana podmornica S1000 ima projektnu podvodnu istisninu 1100 tona uz promjer trupa 5,35 metara i duljinu 52,6 metara. Trup podmornice podijeljen je poprečnom pregradom u dva odjeljka koji dijeli mehaničko i propulzijsko postrojenje smješteno na krmenom dijelu od prostora za smještaj posade (16 članova + 6 vojnika specijalnih snaga) i operacionih prostora u pramcu. U pramčanom dijelu također su smješteni sustav upravljanja i nadzora, senzora te borbeni sustav.

Podmornica je pogonjena jednom osovom, na trup su ugrađeni hidroplani dok je kormilo tzv. X forme. Propeler pokreće propulzijsko postrojenje kojeg čine elektronički permanentni magnetski motor snage 1000 kW, dva turbonabijena dizelska motora snage 715 kW svaki te dva dizelska generatora koji daju snagu od 650 kW. Segment zračno neovisne propulzije temelji se na gorivim člancima i dvjema baterijama koje sadrže 112 celija, svaka smještena u svoj prostor. Moguća dubina ronjenja iznosit će 250 metara dok će najveća podvodna brzina biti 14 čvorova iako će pri pod-

vodnoj brzini od četiri čvora doplov iznositi 1000 nautičkih milja uz zračno neovisan pogon. Bila bi naoružana sa šest 533 mm torpednih cijevi a imala bi mogućnost kombinacije naoružanja 6+8, uključujući teška torpeda, protubrodske i krstareće projektilte te mine.

Moguća podjela poslova dogovorena je s ruskim kompanijama koje će biti dostavljati materijala za izradu trupa, ispunu torpeda, sustava za transport i lansiranje torpeda, borbenog sustava i elektroakustičnih senzora. Talijanski doprinos gradnji podmornice očitovao bi se u propulzijskom postrojenju, platformi i sustavu nadzora upravljanja podmornicom, sustavima periskopa i jarbola, sustavu distribucije električne energije te borbenom sustavu.

M. PTIĆ GRŽELJ

SREDINOM veljače EADS Eurocopter sklopio je s njemačkim ministarstvom obrane ugovor o modernizaciji 40 transportnih helikoptera CH-53G/GS. Vrijednost ugovora procjenjuje se na oko 520 milijuna eura. Iako je tijekom 2002. Njemačka planirala u program modernizacije uključiti flotu od 80 helikoptera CH-53G/GS, na kraju je broj heli-

Njemačka modernizira svoje CH-53G

koptera ograničen na 40. Fokus modernizacije njemačkih transportnih helikoptera usmjeren je na ugradnju novog paketa avionike (Rockwell Collins), novi komunikacijski, navigacijski i data link sustav, novi paket senzorskih obrambenih sustava, sustav za elektroničko ratovanje, prvi put bit će integriran FLIR sustav, te novi unutarnji dodatni spremnik za gorivo. Modernizacija svih helikoptera, koji će nositi označku CH-53GA, trebala bi biti okončana do 2013. godine. Od 1971. do 1975.

Njemačka je u operativnu uporabu uvela 110 helikoptera CH-53G Miltlerer Transporthubschrauber, koji su proizvedeni u Njemačkoj i derivat su transportnih helikoptera CH-53D. Poput novije inačice CH-53E Super Stallion njemački teški transportni helikopteri mogu prenosi različite vrste teškog tereta, poput oklopnih transporterata Wiesel I Wiesel II, a u odnosu na Super Stallione njemački CH-53G ponajviše se razlikuju nedostatkom trećeg motora.

I. SKENDEROVIC

17. izvidničko-padobranska satnija švicarske vojske

Fallschirmaufklärerkompanie 17 (FSK 17) odnosno 17. izvidničko-padobranska satnija švicarske vojske predstavlja postrojbu namijenjenu pribavljanju informacija i dubinsko izviđanje iza protivničkih linija

Igor SPICIJARIĆ

Švicarska je po mnogo čemu jedinstvena među zemljama koje su razvile i ustrojile specijalne vojne ili policijske postrojbe. Za razliku od gotovo svih drugih zemalja koje su razvile takve snage u kojima služe isključivo profesionalci, odnosno vojnici od karijere - u Švicarskoj je to riješeno uporabom tzv. specijalnih kantonálnih taktičkih postrojbi, vrlo sličnih SWAT timova (Special Weapons And Tactics) koje su Amerikanci formirali za uporabu u velikim gradovima.

Takvi timovi formirani su po švicarskim kantonima i sastavljeni su od lokalnih policijskih snaga koje su prošle određenu specijalističku i protuterorističku obuku. Kantonalne taktičke policijske postrojbe imaju u svom sastavu 40 - 50 pripadnika. Pretpostavlja se da su dvije najpoznatije takve postrojbe „Stern“ iz

Berna i „Enzian“ iz Zuricha. Vrlo visoke ocjene krase i taktičku policijsku postrojbu iz kantona Ticino koja je po svom sastavu, ustroju i zadaćama vrlo slična i profesionalno povezana s talijanskim policijskim postrojbama tipa NOCS (Nucleo Operativo Centrale di Sicurezza). Među uspješne i poznate operacije ovih kantonálnih timova spadaju oslobođanje 14 talaca iz poljskog veleposlanstva u Bernu te oslobođanje 62 taoca iz otetog Air Franceovog Boeinga 747 tijekom 1984. godine kao i rješavanje napada na španjolski konzulat 2005. u Bernu. Uz ove policijske specijalne postrojbe i vojne padobrance sam vrh i elitu švicarskih specijalnih postrojbi predstavlja postrojba koju se u stručnoj literaturi koja obrađuje takve teme može pronaći pod kraticom FSK 17.

Fallschirmaufklärerkompanie 17 (FSK 17) odnosno 17. izvidničko - padobranska satnija švicarske vojske predstavlja postrojbu namijenjenu pribavljanju informacija i dubinsko izviđanje iza protivničkih linija. Sa svojim efektivima od otprilike 130 pripadnika, ta mala ali po mnogo čemu jedinstvena postrojba u svom sastavu ima malu skupinu namijenjenu za logističku potporu. Svi ostali pripadnici raspoređeni su u više od dvadesetak četveročlanih operativnih timova. 17. FSK integrirana je u 4. zrakoplovnu regimentu. U slučaju potrebe postrojba djeluje samostalno, na poziv zapovjedništva kopnenih ili zračnih snaga ili u sklopu združenih snaga 31. zrakoplovne brigade. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Elektronička djelovanja i protudjelovanja - “elektroničko ratovanje”

Danijel VUKOVIĆ

Drugi svjetski rat dao je i skromne, ali važne početke elektroničkog ometanja sustava za navođenje radiom upravljenih projektila. Naime, Nijemci su od 8. rujna 1944. izvodili napade na Veliku Britaniju raketnim projektilima V-2, koji su, za ono vrijeme, imali ugrađen izvanredan sustav radionavođenja. Raketa je tijekom leta slala centru na zemlji podatke o svojoj brzini i visini. Na temelju tih podataka i vremena leta izračunavao se položaj rakete. Kad bi raketa postigla takav položaj da je pogodak cilja bio moguć, iz centra bi se radioputem isključivali pogonski motori i raketa bi se nastavila balistički gibati prema cilju. Britanci su pritom uspjeli otkriti sustav upravljanja i konstruirati predajnike signala za gašenje pogonskih motora rakete. Lažnim signalima ranije su isključivali pogonske motore rakete tako da raketa

nije postizala željeni cilj. Učinak te protumjere bio je važan, što je jasno vidljivo iz razlike između lansiranih i na cilj palih raketa. Prema njemačkim podacima, tijekom sedam mjeseci, do oslobođenja Haga gdje su bili smješteni lansirni uređaji, na London je lansirano 1359 ovih raketa. Prema britanskim podacima na London je palo svega oko 500 raketa te je pritom poginulo 2724, a ranjeno 6476 ljudi. Jasno je i očito kako bi taj broj bio znatno veći da su sve rakete pale na svoje ciljeve.

Prve radiom navođene rakete zrak-more uporabili su Nijemci u ljeto 1943. protiv anglo-američkog konvoja u Biskajskom zaljevu. Rakete su lansirane s aviona DO-217. Već tijekom prvog raketnog napada potopljen je jedan ratni brod iz pratrne konvoja. To je oružje predstavljalo veliku opasnost za savezničke konvoje i mornarički

stručnjaci su u što kraćem razdoblju trebali otkriti sustav i princip radionavođenja i konstruirati odgovarajuće uredaje za ometanje. Ta zadaća je predstavljala veliki problem jer je karakter radiosignalova navođenja predstavljao potpunu nepoznatnicu. Zbog toga je razvijena frekventno širokopojasna radio-prijemna aparatura zajedno s analizatorom impulsa. Taj uredaj je potom montiran na jedan brod iz pratrne konvoja. Pomoću nje je ustvrđeno kako sustav radioupravljanja njemačkih raketa radi u frekventnom području od 40 MHz i to na amplitudno moduliranim signalima na dvije frekvencije. Jedna je frekvencija služila za lijevi, a druga za desni otklon od kursa. Veličina otklona je ovisila o vremenskoj dužini trajanja radiokomande. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Laki borbeni avioni

Laki borbeni avioni već dugo vremena imaju veliku ulogu u djelovanju protiv krijumčara droge i raznih pobunjeničkih snaga. Tehnologija mrežnog prijenosa podataka u realnom vremenu mogla bi od njih u najskorije vrijeme učiniti ubojito oružje u borbi protiv islamskih terorista uz istodobno znatno smanjenje troškova borbenih djelovanja

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

Brojne različite borbene operacije koje se trenutačno vode u Iraku i Afganistanu, te njihov tijek pokazuju da će američka vojska i njihovi saveznici još kako dugo vremena imati "pune ruke posla" u protugerilskim borbama (COIN). Kako postaje jasno da će prvo desetljeće dvadeset i prvog stoljeća proteći u takvoj vrsti ratovanja tome se moraju prilagoditi sve grane oružanih snaga, pa tako i zrakoplovstvo. Od njega se očekuje da prije svega poveća svoje kapacitete u borbenom traganju i spašavanju, transportu snaga na samo bojište, psihološkim operacijama, te ponajviše da ojača svoje luke južne snage za pružanje bliske zračne potpore snagama na zemlji. Dugo doba Hladnog rata ostavilo je u naslijede velike (i skupe) borbene avione sa snažnim turbomlaznim motorima koji mogu letjeti brzo, visoko i daleko, te ponijeti golemu količinu oružja. Ono što je još prije petnaest godina bila prednost sad je

nedostatak. Naime, da bi se uništila neka netom otkrivena gerilska skupina ili pogon za uzgoj i/ili preradu droge najčešće nisu potrebne tone, pa ni stotine kilograma bombi već nekoliko desetaka nevodjenih raketa zrak-zrak i djelovanje teških strojnica i zrakoplovnih topova. U početku se smatralo da će borbeni helikopteri uspješno obavljati te misije, ali su iskustva ponajviše iz Iraka pokazala da su oni spori i jako osjetljivi na protuzrakoplovnu paljbu.

Zbog toga ne iznenađuje da su vojni analitičari pokrenuli potragu za novim oružjima koja će bolje zadovoljiti nove potrebe "specijalnog zračnog ratovanja". Okončanje ove potrage imat će svoje posljedice i na politiku jer se od nje očekuje da odobri novčana sredstva za nabavu nove opreme. Pentagon je trenutačno i dalje fokusiran na konvencionalne ratove velikih razmjera i osiguranje golemog proračuna kako bi se osigurala

sredstva za kupnju skupih borbenih sustava koja će u njima sudjelovati. Od četiri grane američkih oružanih snaga ratno zrakoplovstvo je vjerojatno najmanje entuzijastično kad je riječ o djelovanju u protugerilskim operacijama. Djelomično je to posljedica još uvijek gorkih iskustava iz Vijetnama kad su masovna djelovanja imala vrlo mali učinak na ishod rata, a djelomično i zbog toga jer je američko zrakoplovstvo opremljeno skupim borbenim avionima koji su prilagođeni za "pometanje" neprijatelja iz zračnog prostora i uništavanje njegovih vitalnih vojnih i civilnih objekata na zemlji. Precizno uništavanje skupine terorista koji se u vozilu kreću ulicom i pritom ne uništiti sve kuće u bližoj okolini zadaća je koju američko ratno zrakoplovstvo teško može izvesti (za razliku od izrael-skog). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj mlaznih aviona 1937.-1950.

English Electric Canberra

Kad je 13. svibnja 1949. iz zračne luke Warton u Lancashireu poletjela prva Canberra nitko nije mogao predvidjeti da će taj bombarder, koji ni po čemu nije bio poseban, ostati u operativnoj uporabi i šezdeset godina kasnije

Domagoj MIČIĆ

Tvrtka English Electric osnovana je 1918. s namjenom proizvodnje klipnih i elektromotora, lokomotiva i tramvaja, ali i aviona. Iako je prvi pokušaj ulaska u područje proizvodnje aviona tvrtka napravila još 1926. tek je ozbiljnija proizvodnja pokrenuta neposredno prije II. svjetskog rata. U početku je (1938.) organizirana proizvodnja dvomotornog bombardera Handley Page Hampden da bi tijekom rata pokrenuli proizvodnju teškog (četveromotornog) bombardera Handley Page Halifax. Pri samom kraju rata English Electric je dobio proizvodnju mlaznog lovca de Havilland Vampire (vidi Hrvatski vojnik broj 23). Zbog gotovo nikakvog iskustva u projektiranju vlastitih aviona, što se posebno odnosilo na vojne avione s mlaznim pogonom, u Velikoj Britaniji nitko nije očekivao da će

English Electric napraviti jedan od najpoznatijih aviona pedesetih godina koji je još uvijek u operativnoj uporabi.

Počeci

Kad je 1943. poletio prvi britanski lovac s mlaznim pogonom Gloster Meteor (vidi Hrvatski vojnik broj 11) i već iduće godine ušao u operativnu uporabu, sve su tamošnje tvrtke s iskustvom projektiranja i gradnje bombardera odlučile načiniti prvi britanski mlazni bombarder. Uz slavne tvrtke, kao što su Vickers, Avro i Handley Page, u tu se je "utrku" uključila i tvrtka English Electric, pravi autsajder. Kako je za takav tip aviona bilo zainteresirano i britansko ratno zrakoplovstvo, ministarstvo za zrakoplovstvo i proizvodnju zrakoplova raspisalo je 1944. specifikaciju za prvi britanski

mlazni bombarder. Tvrtka English Electric u svibnju 1945. dobila je ugovor E3/45 (kasnije je oznaka promijenjena u B3/45) po kojem je do kraja 1949. trebala isporučiti četiri prototipa. Zbog tako kratkog roka i neiskustva u projektiranju bombardera čelništvo se tvrtke odlučilo "igrati na sigurno" te predložiti konvencionalnu koncepciju aviona. U kratkom je vremenu okupljen tim od 260 ljudi na čije je čelo postavljen nekadašnji glavni projektant tvrtke Westland Aircraft William Edward Willoughby Petter. Tijekom 1947. ministarstvo je promijenilo specifikaciju kojom se tražila ugradnja vizualnog sustava ciljanja zbog čega je avion dobio trećeg člana posade - ciljatelja. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Suvremenih europski terorizam (I)

Frakcija Crvene armije - RAF (skupina Baader - Meinhof)

Baader - Meinhof je ekstremna ljevičarska skupina aktivna tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina na području Savezne Republike Njemačke. Ideološki proizašla iz radikalnog dijela njemačkog studentskog pokreta, skupina je izvela više terorističkih napada na američke i njemačke ciljeve, među kojima su najpoznatiji bombaški napadi na američke vojarne na njemačkom tlu, neuspjeli atentat na generala Haiga te otmica njemačkog industriјalca Schleyera

Hrvoje BARBERIĆ

Baader - Meinhof je eks-tremna ljevičarska skupina aktivna tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina na području Savezne Republike Njemačke. Službeni naziv skupine glasi Frakcija Crvene armije (njem. Rote Armee Fraktion - RAF), no poznatiji je naziv koji je skupina dobila nakon pridruživanja novinarke Ulrike Meinhof kada ih je njemački tisak prozvao skupina Baader - Meinhof. Skupina je proizašla iz njemačkog studentskog pokreta s kraja šezdesetih godina koji je otvoreno iskazivao svoje nezadovoljstvo ratom u Vijetnamu te nespremnošću njemačkog društva da se u potpunosti suoči s nacističkom prošlošću.

RAF je utemeljio Andreas Baader, sitni bavarski delikvent kojega je privukla ljevičarska ideologija, a bio je jedan od rijetkih članova skupine koji nije bio fakultetski obrazovan niti je pohađao sveučilište. U ideo-loškom smislu skupina je zagovarala marksizam i maoizam pomiješan s radikalnim anarhističkim stavovima. Zanimljivo je da su otprilike polovinu članova Frakcije Crvene armije činile žene, a većina pripadnika skupine je dolazila iz vrlo dobro situiranih obitelji. Prvu akciju je RAF izveo 2. travnja 1968., kada je Baader s djevojkom Gudrun Ensslin te još dvojicom istaknutih članova,

Horstom Sohnleinom i Thorwaldom Prollom, podmetnuo požar u frankfurtski trgovачki centar, pri čemu nije bilo žrtava. Iako su razmjerno brzo bili uhvaćeni, četvorka je puštena na slobodu do donošenja pravomoćne presude, što su iskoristili za bijeg u Švicarsku.

Serijski napadi

Nakon povratka u Njemačku u travnju 1970. Baader je bio uhvaćen, no već sljedeći mjesec ga je u smještoj akciji skupina od šest članova RAF-a uz pomoć novinarke Ulrike Meinhof oslobođila iz kaznene ustanove. Etablirana ljevičarska novinarka i majka dvoje djece, Meinhof je, sasvim neočekivano za njemačku javnost, u svojim kasnim tridesetima pristupila Frakciji Crvene armije. Navodno je operacija na mozgu kojoj je bila podvrgnuta krajem šezdesetih pridonijela njezinoj političkoj radikalizaciji. Meinhof je pisala ma-

nifeste kojima se skupina oglašavala u medijima, no unatoč ustaljenom nazivu Baader - Meinhof ipak nije bila jedan od vođa organizacije, već je skupina bila pod neprijepornim Baaderovim zapovijedanjem.

Nakon bijega iz zatvora vođe RAF-a su privremeno prebjegli na Bliski istok, točnije u teroristički kamp koji je u Libanonu vodila

Fronta za oslobođenje Palestine (PFLP), gdje su pohađali tečajeve izrade bombi i učili osnove gerilskog ratovanja. Vrativši se u Njemačku, skupina je poduzela seriju ozbiljnijih terorističkih pothvata. Zbog finansiranja terorističkih pothvata, Baader - Meinhof su diljem Njemačke izveli seriju pljački banaka, zbog čega je njemačka policija poduzela veliku akciju traženja i hva-

■ Tijela ubijenog njemačkog državnog odvjetnika Bubacka i njegovog tjerohranitelja

tanja članova bande. U svibnju 1972. terorističkim napadom na američku vojarnu u Frankfurtu na Majni, u kojem je jedan vojnik poginuo, počela je serija RAF-ovih bombaških napada kojima su na meti bili i američki ciljevi na njemačkom tlu. Potkraj istog mjeseca izведен je i bombaški napad na glavni stožer američke vojske na europskom tlu u vojarni Cambell u Heidelbergu s trojicom poginulih. Napadnut je bio i ured njemačke federalne policije BKA u Münchenu pri čemu je uništeno šezdeset automobila, a akcija je predstavljala veliko poniženje njemačkih snaga sigurnosti. Ukupno je u šest podmetnutih bombi tijekom proljeća 1972. ubijeno četvero i ranjeno više od četrdeset ljudi. No, razdoblje terora Frakcije Crvene armije privremeno je prestalo nakon što je u lipnju 1972. nakon višesatne opsade uhvaćen Andreas Baader, a u sljedećim tjednima su uhvaćene Meinhof i Enslin te još nekoliko visokorangiranih pripadnika skupine.

Smrt voda nije zaustavila akcije

Unatoč hvatanju vođa skupine, mala jezgra koja je brojala između dvadeset i četrdeset pripadnika nastavila je s terorističkim akcijama. U travnju 1975. šesteričlana skupina pokušala je zauzeti njemačku ambasadu u Švedskoj, ali je akcija završila neuspjehom i ubojstvom dvoje napadača zajedno s dvojicom službenika ambasade. Ne-

koliko je puta pokušano oslobođanje vodstva skupine iz zatvora, no ovaj put su njemačke snage sigurnosti bile spretnije. Kako bi izbjegli ponavljanje Baaderovog bijega iz zatvora 1970., vlast je za pritvorene članove skupine Baader - Meinhof počela graditi i poseban zatvor s pripadajućom sudnicom u jednom krilu zgrade. Zbog gradnje zatvora je i suđenje pripadnicima skupine bilo odgođeno za tri godine, što su iskoristili za štrajk glađu u kojem je jedan član skupine i umro. Ne posredno uoči početka suđenja, u svibnju 1976. Ulrike Meinhof je počinila samoubojstvo objesivši se u celiji, a u listopadu 1977. suicide su počinili Baader, Ensslin i Raspe. No, prema glasina čini se da nisu počinili samoubojstva već da su ubijeni, zbog čega su među ekstremnom lje-

Tjeratice s licima pripadnika skupine

vicom dobili gotovo mitski status. Spekulacije je podgrijala činjenica da su Baader i Raspe ubijeni vatrenim oružjem, koje su prema navodima njemačke policije prokrijumčarili njihovi odvjetnici, a Baader je imao prostrijelu ranu na čelu.

U travnju 1977. izvršen je atentat na njemačkog glavnog državnog odvjetnika Bubacka, a prije samoubojstva Baadera i Ensslin, članovi RAF-a su u rujnu 1977. oteli njemačkog industrijalca i bivšeg časnika SS-a Hansa Martina Schleyera, ubijajući prilikom otmice Schleyerovog vozača i tri policijaca u pratnji. Schleyera su držali u zatočeništvu četrdeset i tri dana, a njegovom su otmicom pokušali ishoditi puštanje iz zatvora zarobljenih pripadnika RAF-a. Nakon što su otmičari dobili vijesti o smrti Baadera i Enslin u zatvorskoj celiji, Schleyera su ubili a njegovo tijelo ostavili u prtljažniku automobila na području blizu fran-

■ Oteći industrijalac Schleyer na fotografiji posланој medijima - šest dana kasnije pronađen je mrtav u prtljažniku automobila

■ Ulrike Meinhof nekoliko tjedana prije samoubojstva

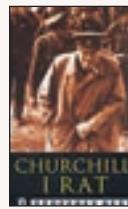
cuske granice. Gotovo usporedno sa Schlyerovom otmicom skupina palestinskih terorista povezanih s RAF-om izvela je i otmicu Lufthansinog zrakoplova na letu iz španjolskog Balearskog otočja u Njemačku, koji je potom preusmjeren u Somaliju gdje je oslobođen u akciji njemačkih komandosa. Nekoliko frakcija pod nazivima Pokret 2. lipnja i Revolucionarne celije nastavile su borbu RAF-a. Tako je 1978. godine u glavnom gradu Kolumbije Bogotu napadnut ured njemačkog zračnog prijevoznika, a sljedeće je godine u Belgiji pokušan atentat i na vrhovnog zapovjednika NATO saveza u Europi, generala Alexandra Haiga. No, postavljena mina koja je trebala raznijeti Haigov automobil eksplodirala je između prolaska dva vozila, tako da je Haigovo bilo lagano oštećeno, a on je prošao neozlijeden.

Godine 1985. kod baze Rhein-Main eksplodirao je automobil bomba prilikom čega je smrtno stradalo dvoje američkih državljanina. Posljednja teroristička akcija za koju se smatra da iza nje stoji skupina Baader - Meinhof je eksplozija bombe 1993. godine u gradu Weiterstadt u mjestu gradnje novog zatvora. Zatvoreni pripadnici su 1992. godine iz zatvora pozvali na raspuštanje skupine, a 1998. je Reutersu poslana obavijest o službenom raspuštanju RAF-a. Ukratko, Baader - Meinhof jedna je od najopasnijih terorističkih skupina koje su bile aktivne u Europi sedamdesetih godina, a razdoblje najintenzivnije aktivnosti skupine istodobno je bilo i najturbulentije razdoblje u novijoj njemačkoj povijesti. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Geoffrey Best: "Churchill i rat", Naklada Ljekav, Zagreb, 2006.

Rat je u životu Winstona Churchilla imao središnju ulogu. Prije nego što je postao političar bio je vojnik. Vjerovao je da položiti život za domovinu na bojišnici predstavlja najuzvišeniju i najbolju smrt. Churchill je bitno utjecao na oslobođenje Britanije i Europe svojim neusporedivim predvodništvom u II. svjetskom ratu. Njegovo ratovanje, međutim, zahvatilo je mnogo dulje razdoblje. Konjanik kod Omdurmana, pukovnik u pješaštvu tijekom rovovskih bitaka I. svjetskog rata, prvi lord Admiralteta te ratni premijer, Churchill je mnogo pisao o ratu perom ratnog izvjestitelja, novinara i povjesničara. Rat je u tome čovjeku velike hrabrosti i moćnom strategu pobudivao istodobno i uzbudjenje i gadenje. Geoffrey Best u ovoj izvrsono knjizi otkriva koliko je rat bio važan u Churchillovoj karijeri uopće, od njegovih početaka kao husara u Indiji sve do pokušaja obuzdavanja prijetnje nuklearnog rata. "Churchill i rat" knjiga je koja uz jasnu sliku odnosa britanskog ratnog premijera s Hitlerom i Staljinom, ne umišljući ni pred pitanjem njegova strategijskog bombardiranja Njemačke, nudi cijelovit portret Churchilla kao ratnika. Zanimljivo je da je na ovim geografskim područjima posljednja knjiga koja se bavi Churchillom izdana 1965., dakle iste godine kada je taj veliki, ali i kontroverzni britanski političar umro. Knjiga "Churchill i rat" donosi brojne, donedavno nepoznate detalje iz njegova života te objašnjava njegove načine komuniciranja sa Staljinom i Rooseveltom, a obiluje i vrijednim zaključcima.

Mirela MENGES

FILMOTeka**Oscar 2007.**

Sad kad je prošla 79. dodjela Oscara, možemo reći da je sve ustvari bilo očekivano. Forest Whitaker za ulogu ugandskog diktatora Idi Amina i osobito Hellen Mirren za britansku kraljicu Elizabetu II. bili su veliki favoriti. U meni osobno najdražoj kategoriji - za film na neengleskom jeziku - pobijedio je najrazvikaniji i definitivno najbolji njemački Život drugih, dok je nagradu za životno djelo dobio besmrtni skladatelj Ennio Morricone. A sad najvažniji događaj večeri: u svom osmom pokušaju Oscara za najbolju režiju osvojio je Martin Scorsese. Njegov film Pokojni uz to je osvojio i nagrade za scenarij i montažu te najvažniju - za najbolji film godine. Iako je bilo i većih režisera od Scorsesea koji nikad nisu osvojili Oscara (poput Orsona Wellesa i Alfreda Hitchcocka), upravo se za njega smatralo da je to već odavno zasluzio, ali da ga američka Akademija ne voli dovoljno. Još od iznesenog Razjarenog bika, preko Dobrih momaka i Avijatičara, uvijek bi netko drugi "pobratio vrhne". Stoga će mnogi zlobnici ovogodišnji Scorseseov trijumf komentirati riječima kako je to ustvari nagrada za minuli rad. Ja sam potpuno suprotnog uvjerenja. Pokojni je zasluzio sve što je dobio. To može zahvaliti izvrsnoj glumačkoj postavi koja je, uz brillantnu Scorseseovu režiju, zasjenila konkurenciju. Uz Scorsesea i Pokojne, s tri zlatna kipića, iako u bitno manje važnim kategorijama, stao je meksički Faunov svijet. Ovaj put najvećim gubitnikom može se smatrati Clint Eastwood, čovjek koji je inače navi-kao pobijedivati. Pisma s Iwo Jime, jedan od dva njegova filma o američko-japanskom sukobu na Iwo Jimi u II. svjetskom ratu, osvojio je samo nagradu za najbolji zvuk.

Leon RIZMAUL

Početak ožujka 1918. Pojava "španjolske gripe"

Tijekom stoljeća svijetom su harale mnoge strašne epidemiske bolesti, od gube preko kuge do kolere, no najsmrtonosnija bila je teška gripa koja je izbila na završetku I. sv. rata. Prvi slučajevi te bolesti u Europi zabilježeni su u Španjolskoj, a danas se pouzданo zna da je gripa došla s istoka, gdje je primjerice u Indiji odnijela 17 milijuna života. Ipak, u svijetu se udomaćio naziv "španjolska gripa" i to zato što Španjolska nije sudjelovala u velikom ratu pa su novine prenosile vijesti kako ondje hara gripa, dok u ostatku Europe bjesni rat. Ta je počast 1918. i 1919. u tri vala poharala svijet i za sobom ostavila neutvrđen broj žrtava. Vjeruje se da ih je bilo oko 50 milijuna, dok neki izvori navode čak i stotinu milijuna žrtava. Kako su novine pisale, napad gripa počeo je u Španjolskoj, gdje su ljudi poslije kraćega kihanja brzo ozdravili. No, opaki virus krenuo je u svome bezazlenom obliku u Italiju, Egipat i Indiju, a zatim se vratio na bojište u Francuskoj u višestruko užasnijem obliku. Vojnici su najprije dobivali upalu grla, a tri dana poslije već bi umirali u pravoj agoniji. Tijela su im bila ljubičasta zbog pomanjkanja kisika, koža osuta mjeđurićima, a visoka temperatura uzrokovala je smrtonosnu upalu pluća. Iz Francuske se "španjolka" raširila po svim kontinentima. Tisuće ljudi iznenada su umirale na ulici, u autobusima ili na poslu. Ostajali su bez daha, a pluća su im bila puna krvi i pjene. Zanimljivo je da su od "španjolke" umirali mlađi ljudi u naponu snage, a poštedeni su bili starci i djeca. Uoči Nove godine 1920. epidemija je odjednom nestala.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST**Ponos i u progonu**

Osporavanje Krista i njegova Evangelija nije prestalo ni u jednom trenutku tijekom dva tisućjeća kršćanstva. Premda to nije svuda uočljivo, progon Crkve konstanta je i XXI. stoljeća. Zato je organizacija "Release International" sa sjedištem u V. Britaniji, koja prati slučajeve vjerskih progona, procijenila da će u 2007. godini 250 milijuna osoba podnijeti progonstva samo zbog toga što slijede Isusa Krista. Organizacija otkriva da se većina progona događa u četiri zone: islamskoj, komunističkoj, hinduističkoj i budističkoj. No, da se kršćani u tzv. kršćanskim zemljama, ali i svi ljudi dobre volje, ne bi uspavali, valja imati na umu da zapljene dobara, prisilna obraćenja, zatvaranja, pustošenje crkava, torture, nasilja i smaknuća nisu jedini oblici progona. Već je sv. Ambrozije upozorio da poput kralja progonitelja, koji je o progonu izdao naredbe po cijelom kraljevstvu, i davao tako upućuje mnoge svoje služe da progone ne samo izvana nego također iznutra, u dušama ljudi. Takvo je sjeme niklo i nedavno nakon primjedbe Benedikta XVI. na račun ateizma. Iskrivljene Papine riječi te lažno i preuzetno tumačenje "što je pjesnik htio reći" slijedili su komentari puni teških osuda pa i govora mržnje, pri čemu su isticali navodnu "ugroženost" ateista upravo oni nedodirljivi koji u svojim rukama drže glavni medijski utjecaj na javnost. Unatoč tome, kao što su apostoli, zadivljeni snagom Kristove osobnosti, ostavili sve i pošli za njim te se poslije njegova uskrsnuća razišli po svemu tada poznatom svijetu da naviještaju Radosnu vijest spasenja, i milijuni su vjernika tijekom dvadeset stoljeća prihvatali Evanelje kao spasonosnu istinu a Krista kao pokretača njihova života. Tako i današnji kršćani ni u progonu ne mogu odustati od zadaće da budu "svjetlo svijeta" i "sol zemlje". Jer to je, i po cijenu mučeništva, kako reče Apostol, naš ponos i svjedočanstvo naše savjesti. Makar bili "čudenje u svijetu!"

Andelko KAĆUNKO

Ustrojstvo templara

Premda nisu poznavali činove u današnjem smislu riječi, **Templari**, odnosno vitezovi hrama imali su jasno određenu, gotovo posve vojnu hijerarhiju. Ta je organizacijska struktura bila određena bulom pape **Aleksandra III.** pod nazivom *Omne datum optimum*, izdanom godine 1163.

Glavom reda postao je veliki meštar jeruzalemskoga Hrama. Njegova je riječ bila odlučujuća, ali ne i konačna, jer se prilikom rješavanja bitnih pitanja kao što su objave rata, ili potpisivanje primirja, moralo sastati veliko vijeće zvano kapitol.

Veliki je meštar stolovao u **Jeruzalemu u Vrhovnoj kući Reda**, odnosno u **Salamonovu hramu**. Istodobno je morao nositi i štap i bič: štap da bi njime podupirao slabe, a bič, da njime kazni one koji su počinili kakav grijeh, ili zastranili. Na raspolaganju su mu bila četiri obična konja, i jedan posebni, određen samo za boj. Najbliži pomoćnici bila su mu dvojica vitezova, jedan klerik, jedan štitonoša, jedan saracenski tajni pisar (pod tim se nazivom ponajčešće krio prevoditelj), jedan *turcoplier* (časnik lake konjice), te kovač, kuhar i dvojica slugu iz redova pješaštva. Tijekom kakva vojna pohoda ili putovanja, stanovao bi u velikom okruglog šatoru, a njegovu nazočnost uvijek bi označavala zastava zvana **Beau Séant**, glasoviti crnobijeli stijeg Reda na kojem se isticao križ crvene boje.

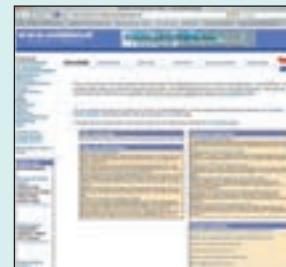
Prvi mu je podređeni bio senešal, odnosno zamjenik velikog meštara. I on je mogao nazočiti svima, pa i najtajnijim sastancima **Velikoga vijeća**, a kad je putovao, imao je ista prava i iste oznake kao i **Veliki meštar**. Na trećem je mjestu bio maršal, nositelj najviše vojne vlasti, nadležan za oružje i konje. Vrhovni vojni zapovednici u pojedinoj pokrajini bili su pokrajinski maršali, a magistar (upravitelj) **Jeruzalemskog kraljevstva** istodobno je bio i rizničar Hrama, zadužen za neposredno upravljanje imovinom svoje pokrajine, te smještaj braće i brodovlja.

Magistar grada **Jeruzalema** bio je zadužen za obavljanje izvorne misije templarskoga reda: trebao se brinuti za sigurnost hodočasnika i osigurati im hranu i konje za prijevoz. U tome su mu pomagali desetorica vitezova i posebni stražari.

Drapier (suknar) skrbio je o odjeći, a među nižim položajima, spomenuti valja *preceptore*, odnosno upravitelje pojedinih kuća koje su bile templarska sjedišta, podmaršale, štitonoše i stjegonoše.

Jurica MILETIĆ

www.aviation.nl

Premda se temelji na informacijama o aktualnosti **civilnog i vojnog zrakoplovstva u Nizozemskoj**, site www.aviation.nl je zanimljiv jer je sadržajno pomalo drukčiji od ostalih sličnih stranica. Naime, premda nema engleske verzije stranice posjetitelji će bez imalo muke uspešno pretraživati sadržaj, a pronaći će niz zanimljivih linkova, fotogalerija, podstranica, pa čak i vijesti na engleskom jeziku, ali samo onih vezanih uz zrakoplovstvo (primjerice, o helikopterskim nesrećama američkih snaga u Iraku i Afganistanu).

Kad je riječ o podstranicama i linkovima, predlažemo da provjerite sadržaj lijevog menija, jer u pravilu se *ispod* ponudjenih linkova nalazi niz podlinkova koji vode na druge, srodrne stranice. Tako je, uvjetno rečeno, sadržaj neiscrpan, jer većina novih stranica (otvara se u *pop-up* prozoru) također nudi opciju **Links**. Na posve identičan način treba pretraživati i fotogalerije. One zaista postoje, no, kao da su *skrivene* na podstranicama i između spomenutih linkova. Pritom jezično nesnalaženje može uzrokovati manje problema, ali na kraju se ipak isplati malo potruditi.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D.VLAHOVIĆ

1. Indija ima više od:

- A 800 milijuna stanovnika
- B 1,1 milijardu stanovnika
- C 1,5 milijardu stanovnika

2. Jedna od ovih građevinskih znamenitosti nalazi se u Indiji:

- A Angkor Wat
- B Taj Mahal
- C Longshan

3. Jedan od ovih indijskih političara NIJE bio u rodu s ostala dva:

- A Mahatma Gandhi
- B Indira Gandhi
- C Rajiv Gandhi

4. Na indijskom grbu nalazi se:

- A bengalski tigar
- B sarnatski lav
- C indijski slon

5. Najveći indijski grad (oko 13 milijuna stanovnika) je:

- A New Delhi
- B Kalkata
- C Bombay

